

Дудник О. О., магістр Навчально-наукового індустріального інституту
ДВНЗ «ДонНТУ»,

О.М.Лизунова, д.е.н., професор кафедри менеджменту
Навчально-наукового індустріального інституту ДВНЗ «ДонНТУ»

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. В статті розглянуто практичну значущість формування стратегії діяльності підприємства. Наведено необхідність поетапного впровадженні стратегії з метою зменшення рівня ризику в майбутніх періодах. Доведено, що правильно обрана, своєчасно скоригована стратегія є однією із запорук успішної діяльності підприємства.

Ключові слова: стратегія, місія, управлінський процес, стратегічний менеджмент, стратегічні фактори, планування.

Нестабільність бізнес-середовища зумовлює необхідність вирішення проблем гнучкої адаптації підприємств до зовнішніх змін у процесі досягнення цілей їх розвитку. Відповідно до цих змін та умов функціонування підприємств змінюються методи прийняття управлінських рішень та нагальною стає потреба щодо застосування стратегічного управління. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває пошук альтернативних рішень в системі стратегічного управління підприємствами, зростає роль і значення процесу розробки та реалізації стратегії підприємств. Таким чином, дослідження питань формування стратегії діяльності підприємства є актуальним.

Формування стратегії підприємства передбачає визначення місії його існування, обґрунтування системи стратегічних цілей, вибір на основі аналізу можливих альтернатив найбільш доцільних напрямів їх досягнення, з метою забезпечення використання потенціалу та конкурентних переваг підприємства. Такий науково-обґрунтований підхід повинен базуватись на сучасному інструментарії стратегічного менеджменту, який створено вітчизняними та закордонними науковцями та апробовано на успішних підприємствах.

Процес формування і реалізації стратегій підприємств є предметом наукових пошуків багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених економістів: З.Шершньової, І.Ансоффа, М. Мескона, Н. Куденко, В. Кучеренко. та ін

Проблема стратегічного управління в Україні перебуває на стадії формування та потребує подальшого розроблення. Планування та реалізація стратегій підприємств є необхідними для виживання в конкретному середовищі, ця проблема має практичний характер.

Стратегія підприємства – це систематичний план його потенційної поведінки в умовах неповноти інформації про майбутній розвиток середовища та підприємництва, що включає формування місії, довгострокових цілей, а також шляхів і правил прийняття рішень для найбільш ефективного використання стратегічних ресурсів, сильних сторін і можливостей, усунення слабких сторін та захист від загроз зовнішнього середовища задля майбутньої прибутковості [1].

Стратегічне управління – це реалізація концепції, в якій поєднуються цільовий та інтегральний підходи до діяльності організації, що дає можливість встановлювати цілі розвитку, порівнювати їх з наявними можливостями підприємства та приводити їх у відповідність шляхом розробки та реалізації системи стратегій. У роботах західних вчених увагу зосереджено на питаннях адаптації підприємств до змінних умов зовнішнього середовища та відмінностях операційного і стратегічного управління [2].

Стратегічні цілі вказують напрям діяльності підприємства, встановлюють спосіб мотивування працівників та способи проведення контролю за виконанням планів. Сфера діяльності підприємства вказує на те, які товари чи послуги і на яких ринках підприємство має намір впроваджувати. Модель формування стратегії діяльності підприємства представлена на рис.1 [3].

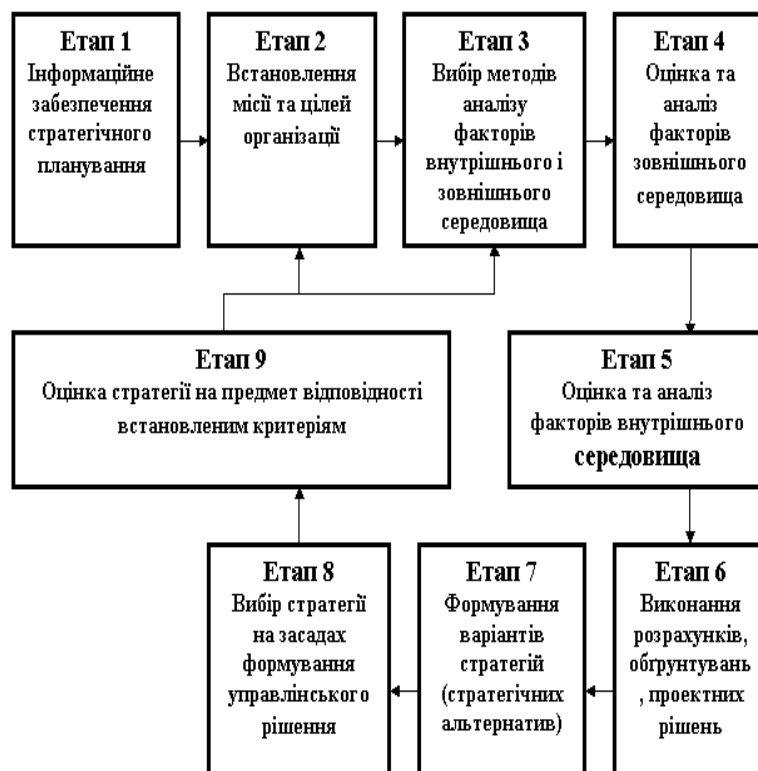

Рис 1. Схематична модель стратегічного планування

Правильно обрана, своєчасно скоригована стратегія є однією із запорук успішної діяльності підприємства.

Отже, в процесі розгляду основних теоретико-методологічних засад стратегії підприємства на ринку встановлено, що практичне розв'язання проблем, пов'язаних з необхідністю забезпечення ефективної роботи підприємства в перспективі залежить від ступеня освоєння методології і методів стратегічного підходу в діяльності підприємства. Формування стратегії підприємства представляє комплексну систему управління, яка заснована на прогнозуванні зовнішнього навколишнього середовища і вироблення методів адаптації підприємства до її змін. при розробці стратегії необхідно детально аналізувати зовнішнє середовище та його напрямки розвитку (стратегічні фактори). Метою аналізу стратегічних факторів зовнішнього ділового

середовища є виявлення потенційних загроз і можливостей, а також сильних і слабких сторін підприємства для формування і вибору стратегій [4].

Можна відзначити, що формування стратегії діяльності підприємства – це важлива і відповідальна робота на будь якому підприємстві, від якого залежить його майбутній стан. Воно є мистецтвом управлінського персоналу, оптимальним використанням наявних ресурсів, своєчасне реагування на мінливі умови навколишнього середовища, що дозволяє домогтися певних конкурентних переваг і що забезпечує підприємству ефективну діяльність і тривалу життєздатність.

Суть стратегічного управління полягає в тому, що на підприємствах система управління повинна бути побудована так, щоб забезпечити розроблення довгострокової стратегії для досягнення конкурентної переваги та створення управлінського інструментарію для перетворення цих стратегій у поточні виробничо-господарські плани. Розробка і застосування методології та конкретних форм стратегічного менеджменту та маркетингу не є результатом еволюції теорії і методів управління. Їх виникнення викликане глибокими об'єктивними причинами, що впливають зі зміни характеру зовнішнього і внутрішнього середовищ діяльності підприємства [5].

Висновок. Проаналізовано поняття «стратегія підприємства» та розглянуто основні стратегії, які використовуються на сьогоднішній день. Стратегія підприємства розглядається як систематичний план його потенційної поведінки в умовах неповноти інформації про майбутній розвиток середовища та підприємництва, що включає формування місії, довгострокових цілей, а також шляхів і правил прийняття рішень для найбільш ефективного використання стратегічних ресурсів, сильних сторін і можливостей, усунення слабких сторін та захист від загроз зовнішнього середовища задля майбутньої прибутковості. Застосування стратегічного управління та стратегій на підприємствах дає змогу використовувати економічні, організаційні, технічні можливості виробництва, своєчасно координувати роботу з розвитку підприємства.

Список використаної літератури

1. Мікловда В. П. Ефективність стратегічного управління підприємствами : сучасні проблеми та перспективи їх вирішення / Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку: Зб. наук. пр. / Держ. вищ. навч. закл. «Ужгород. нац. ун-т», 2019. – 231 с.
2. Makarenko P. Strategy of Innovative Development as an Element to Activate Innovative Activities of Companies / P.Makarenko, Liudmyla Zavidna, Ganna Chepurda, Olena Lyzunova, Nadiia Shmygol / Academy of Strategic Management Journal. Volume 18 Issue: 4. 2019
3. Кухарская Н. А. Реализация стратегии развития предприятия // Н. А. Кухарская // Эффективная економіка. – 2018. - №11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.economy.nayka.com.ua/>
4. Лизунова О.М. Стратегічне управління потенціалом підприємства на основі підвищення його конкурентоспроможності / О.М. Лизунова, А.В. Ганцура // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Вип. 9. – С.97-100
5. Соколова Л. В. Науково-методичний підхід до формування стратегії управління малими підприємствами / Л. В.Соколова, О. В. Колісник // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Вип.6.– С. 50 – 54.